

P9_TA(2023)0287

Kontrola finanční činnosti Evropské investiční banky – výroční zpráva za rok 2022

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 12. července 2023 o kontrole finanční činnosti Evropské investiční banky – výroční zpráva za rok 2022 (2023/2046(INI))

(C/2024/4007)

Evropský parlament,

- s ohledem na zprávu o činnosti Evropské investiční banky (EIB) za rok 2022 ze dne 2. února 2023 nazvanou „Secure Europe“,
- s ohledem na dokument ze dne 27. ledna 2022 nazvaný „Operační plán skupiny EIB na období let 2022–2024“ a na dokument ze dne 2. února 2023 nazvaný „Operační plán skupiny EIB na období let 2023–2025“,
- s ohledem na zprávu EIB o investicích 2022/2023 nazvanou „Resilience and Renewal in Europe“, která byla zveřejněna dne 28. února 2023,
- s ohledem na rámec EIB pro životní prostředí přijatý dne 14. listopadu 2022,
- s ohledem na zprávu ze dne 2. února 2023 nazvanou „Climate action and environmental sustainability overview 2023“,
- s ohledem na dokument ze dne 2. února 2022 nazvaný „Environmentální a sociální standardy Evropské investiční banky“,
- s ohledem na zprávu ze dne 12. července 2022 nazvanou „Regional Cohesion in Europe 2021–2022 – Evidence from the EIB Investment Survey“,
- s ohledem na to, že správní rada EIB přijala dne 11. listopadu 2020 plán pro klimatickou banku na období 2021–2025,
- s ohledem na průzkum EIB týkající se klimatu na období 2022–2023,
- s ohledem na dokument ze dne 1. února 2023 nazvaný „Rámec PATH skupiny EIB – verze 1.1 z října 2022 – Podpora protistran na cestě k dosažení souladu s Pařížskou dohodou“,
- s ohledem na to, že dne 17. března 2023 byla zveřejněna výroční zpráva „Annual Report of the Procurement Complaints Activity and the Procurement Complaints Committee of the European Investment Bank 2022“,
- s ohledem na dokument ze dne 10. února 2023 nazvaný „EIB Global – partnership, people, impact“,
- s ohledem na zprávu o hodnocení skupiny EIB ze dne 22. dubna 2022 nazvanou „Rychlé posouzení operativní reakce skupiny EIB na krizi COVID-19“,
- s ohledem na zprávu EIB ze dne 31. května 2022 nazvanou „Hodnocení podpory EIB pro městskou veřejnou dopravu v Evropské unii (2007–2019)“,
- s ohledem na to, že dne 6. července 2022 byla zveřejněna zpráva nazvaná „EIB Group Sustainability Report 2021“, a na rámec skupiny EIB pro environmentální a sociální udržitelnost přijatý dne 2. února 2022,
- s ohledem na to, že dne 21. července 2022 byly zveřejněny výroční zprávy výboru pro audit EIB za rok 2021,
- s ohledem na zprávu EIB ze dne 30. května 2022 nazvanou „EIB evaluation of the EIB’s special activities“,

- s ohledem na zprávu EIB ze dne 27. července 2022 nazvanou „EIB Group activities in EU cohesion regions in 2021“,
- s ohledem na zprávu ze dne 8. listopadu 2022 nazvanou „EIB Investment Survey 2022 – European Union overview“,
- s ohledem na zprávu EIB o pokroku v oblasti rozmanitosti a začleňování za rok 2021 zveřejněnou dne 9. prosince 2022,
- s ohledem na dokument EIB ze dne 2. února 2023 nazvaný „Health Overview 2023“,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 18. května 2022 o analýze nedostatků v oblasti investic do obrany a dalším postupu (JOIN(2022)0024),
- s ohledem na zprávu EIB o činnosti v oblasti zajišťování souladu s předpisy za rok 2021 ze dne 25. srpna 2022,
- s ohledem na politiku skupiny EIB pro boj proti podvodům ze dne 5. srpna 2021,
- s ohledem na výroční zprávu Výboru EIB pro etiku a soulad s předpisy za rok 2020, která byla zveřejněna dne 8. dubna 2022, a na jeho pravidla fungování přijatá v lednu 2016,
- s ohledem na kodexy chování pro zaměstnance skupiny EIB, členy jejího výboru pro audit a jejího řídicího výboru zveřejněné dne 3. února 2023,
- s ohledem na zprávu skupiny EIB týkající se řízení rizik za rok 2021 zveřejněnou dne 9. srpna 2022,
- s ohledem na jednací řád EIB,
- s ohledem na trojstrannou dohodu mezi Evropskou komisí, Evropským účetním dvorem a Evropskou investiční bankou (trojstranná dohoda), která vstoupila v platnost v listopadu 2021,
- s ohledem na zprávu o provádění politiky transparentnosti skupiny EIB v roce 2021, která byla zveřejněna dne 7. listopadu 2022,
- s ohledem na politiku skupiny EIB v oblasti whistleblowingu, která byla zveřejněna dne 24. listopadu 2021,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. března 2022 nazvané „REPowerEU: společná evropská akce pro cenově dostupnější, bezpečnější a udržitelnější energii“ (COM(2022)0108),
- s ohledem na závěry přijaté Evropskou radou na jejím zasedání dne 15. prosince 2022,
- s ohledem na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci T-299/20 ⁽¹⁾,
- s ohledem na připomínky Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva v srpnu 2021 k návrhu rámce skupiny EIB pro environmentální a sociální udržitelnost,
- s ohledem na věci 1065/2020/PB, 1251/2020/PB a 1252/2020/PB týkající se EIB, o nichž rozhodla evropská veřejná ochránkyně práv dne 21. dubna 2022, a na věc 1016/2021/KR, o níž evropská veřejná ochránkyně práv rozhodla dne 27. července 2022;
- s ohledem na zprávu evropské veřejné ochránkyně práv ze dne 6. prosince 2022 o inspekci ve věci OI/1/2021/KR týkající se toho, jak Komise řeší problém „otáčivých dveří“ zahrnující její (bývalé) zaměstnance,
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na dopis Výboru pro rozvoj,
- s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0212/2023),

⁽¹⁾ Rozsudek ze dne 30. března 2022, KF v. Evropská investiční banka, T-299/20, ECLI:EU:T:2022:171.

- A. vzhledem k tomu, že skupina EIB se skládá z Evropské investiční banky a Evropského investičního fondu (EIF) a je největší mnohostrannou finanční institucí na světě, jejímž hlavním úkolem je posílit potenciál Evropy z hlediska zaměstnanosti a růstu; vzhledem k tomu, že EIB je současně jedním z největších poskytovatelů financování v oblasti klimatu, přičemž je činná na mezinárodních kapitálových trzích a nabízí klientům konkurenceschopné a příznivé podmínky na podporu politik a projektů EU;
- B. vzhledem k tomu, že se EIB musí řídit Listinou základních práv EU a že do jejích postupů a norem týkajících se náležité péče, včetně veřejně dostupných předběžných posouzení, musí být začleňovány zásady lidských práv; vzhledem k tomu, že investice EIB mají kapacitu podporovat sociální odvětví, včetně oblastí zdravotnictví, bydlení a vzdělávání, řešit nezaměstnanost, chudobu a sociální vyloučení;
- C. vzhledem k tomu, že klíčovými prioritami EIB je poskytovat finanční prostředky na projekty podporující evropskou integraci a prosazovat a podporovat unijní politiky v rámci EU i mimo ni, například prostřednictvím udržitelných investic do klimatu a životního prostředí, rozvoje, inovace a dovedností, malých a středních podniků, infrastruktury a soudržnosti;
- D. vzhledem k tomu, že EIB úzce spolupracuje s ostatními orgány EU, s národními podpůrnými bankami a rozvojovými finančními institucemi v koordinaci s Evropskou službou pro vnější činnost (ESVČ) a Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj (EBRR) s cílem dosahovat svých cílů a podporovat politiky EU ve více než 140 zemích po celém světě prostřednictvím specializovaných investičních nástrojů, jako jsou půjčky, akcie, záruky, nástroje pro sdílení rizik a poradenské služby;
- E. vzhledem k tomu, že EIB je smluvně vázána k tomu, aby přispívala k integraci EU, hospodářské a sociální soudržnosti a regionálnímu rozvoji, vyváženému a stabilnímu rozvoji vnitřního trhu, a aby řešila nerovnosti zlepšováním podmínek pro přístup k pracovním místům, vzdělávacím příležitostem, veřejným infrastrukturám a službám a zajišťováním zdravého a udržitelného životního prostředí;
- F. vzhledem k tomu, že EIB hraje klíčovou úlohu v boji proti změně klimatu a zhoršování stavu životního prostředí a zavázala se, že uvede všechny své činnosti do souladu s Pařížskou dohodou a do roku 2025 zvýší roční financování určené na opatření v oblasti klimatu a environmentální udržitelnost na více než 50 % celkového objemu úvěrů;
- G. vzhledem k tomu, že mechanismus pro spravedlivou transformaci je součástí plánu EIB pro klimatickou banku;
- H. vzhledem k tomu, že EIB přispívá k provádění politických a hospodářských cílů EU a podporuje priority vnější činnosti Unie ve všech oblastech světa, včetně politicky citlivých zemí v regionech východního a středomořského sousedství, západního Balkánu, Blízkého východu a severní Afriky;
- I. vzhledem k tomu, že EIB je největším mnohostranným věřitelem v regionech sousedství EU a své operace mimo EU provádí prostřednictvím své pobočky EIB Global, přičemž využívá síť téměř 30 externích kanceláří umístěných v Africe, Latinské Americe a Asii;
- J. vzhledem k tomu, že EIB vyvinula značné úsilí s cílem nabídnout dodatečnou podporu po vypuknutí pandemie COVID-19 a zřídila celoevropský záruční fond pro poskytování kapitálu malým a středním podnikům;
- K. vzhledem k tomu, že od celosvětové finanční krize existuje mezi Evropou a Spojenými státy americkými dlouhodobý rozdíl v produktivních investicích ve výši 1,5 až 2 procentních bodů HDP, který je způsoben zejména vyššími investicemi USA do strojů a zařízení a inovací, především do vybavení informačními a komunikačními technologiemi (v odvětví služeb) a duševního vlastnictví (ve veřejném a obranném sektoru), a očekává se, že EIB přispěje ke snížení tohoto rozdílu;
- L. vzhledem k tomu, že s ohledem na energetickou krizi, následky pandemie a další aspekty mezinárodní situace musí být včas zahájen soubor cílených opatření s cílem zvýšit investice a ochránit ekonomiky před potenciálně negativními dopady zpřísnění měnové politiky;
- M. vzhledem k tomu, že je třeba věnovat soustavnou pozornost rozvoji osvědčených postupů týkajících se výkonnosti a řízení EIB, jakož i řádné správy a transparentnosti;
- N. vzhledem k tomu, že si EU nemůže dovolit odkládat opatření potřebná k řešení dlouhodobých strukturálních problémů, jako je klesající podíl lidí v produktivním věku, změna klimatu, digitalizace a inovace;

- O. vzhledem k tomu, že obchodní model EIB vyžaduje nejvyšší normy v oblasti integrity, transparentnosti, odpovědnosti a řádné správy věcí veřejných a že je třeba přijmout a průběžně aktualizovat náležitá opatření s cílem účinně a účelně bojovat proti všem formám podvodu, praní peněz, financování terorismu a organizované trestné činnosti a škodlivým daňovým praktikám, jakož i řešit zakázané chování stanovené v její politice boje proti podvodům, která byla nedávno revidována; vzhledem k tomu, že Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) a Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO) mohou vyšetřovat záležitosti týkající se podvodů, korupce a jiných trestných činů poškozujících finanční zájmy EU v rámci EIB;

Finanční operace a výkonnost EIB

1. podotýká, že k 31. prosinci 2022 činila celková rozvaha skupiny EIB 547,3 miliard EUR, což ve srovnání s 31. prosinci 2021, kdy se jednalo o částku 568 miliard EUR, představuje pokles o 20,7 miliardy EUR, tj. o 3,6 %;
2. uznává význam hlavních výsledků dosažených skupinou EIB v roce 2022 s celkovým financováním ve výši 72,5 miliardy EUR (včetně vlastních zdrojů a zdrojů třetích stran, v porovnání s 93,6 miliardy EUR v roce 2021 a 74,7 miliardy EUR v roce 2020), které pomůže uvolnit investice do reálné ekonomiky ve výši přibližně 260 miliard EUR; všímá si zvyšujících se cílů na období 2023 a 2024 (80,4 miliardy EUR a 82,2 miliardy EUR); připomíná, že v roce 2022 bylo financování distribuováno napříč hlavními prioritami takto: 17,93 miliardy EUR na inovace, digitální a lidský kapitál, 20,86 miliardy EUR na udržitelnou energii a přírodní zdroje, 17,31 miliardy na udržitelná města a regiony a 16,35 miliardy EUR na malé a střední podniky a společnosti se střední tržní kapitalizací;
3. konstatuje, že v roce 2022 byla celková úroveň výkonnosti EIB i nadále vysoká a úvěrové portfolio nadále vykazovalo dobré výsledky, přičemž podíl úvěrů se sníženou hodnotou činil na konci roku 2022 pouze 0,4 % (ve srovnání s 0,3 % na konci roku 2021 a 0,4 % na konci roku 2020) a čistý zisk činil k 31. prosinci 2022 1,1 miliardy EUR (2,5 miliardy EUR v roce 2021, 1,7 miliardy EUR v roce 2020 a 2,4 miliardy EUR v roce 2019); poukazuje na to, že vzhledem k tomu, že zisky jsou ponechávány na podporu operací EIB, vedla stálá ziskovost banky v průběhu let k vytvoření značných rezerv, což zvýšilo vlastní zdroje EIB ze 76,1 miliardy EUR na konci roku 2021 na 77,2 miliardy EUR na konci roku 2022;
4. poznamenává, že na základě hospodářského modelu společně vypracovaného ekonomickým oddělením EIB a společným výzkumným střediskem Komise vytvoří podpora ze strany skupiny EIB v EU-27 do roku 2026 přibližně 950 000 nových pracovních míst, což bude mít dopad na hospodářství EU odpovídající +1,07 procentního bodu HDP;
5. vítá poradní úlohu banky, zejména v regionech, v nichž existuje kombinace výroby s vysokou uhlíkovou náročností a socioekonomické křehkosti, a podporuje adaptační opatření, která výslovně řeší potřeby skupin obyvatelstva, které jsou nejvíce ohroženy dopady změny klimatu;
6. konstatuje, že v roce 2022 dosáhly nové úvěry EIB výše 65,15 miliardy EUR, což se blíží výsledkům předchozích let (65,4 miliardy EUR v roce 2022, 66,1 miliardy EUR v roce 2020, 63,3 miliardy EUR v roce 2019);
7. poukazuje na to, že v roce 2022 byl největší podíl financování přidělen v Itálii, Francii a Španělsku;
8. konstatuje, že v roce 2022 vydala EIB dluhopisy v oblasti klimatu a v oblasti udržitelnosti (CAB a SAB) v hodnotě 19,9 miliardy EUR, čímž znovu potvrdila svou vedoucí úlohu na světových trzích se zelenými dluhopisy a s dluhopisy v oblasti udržitelnosti poté, co v roce 2021 vydala dluhové produkty v oblasti udržitelnosti v hodnotě 11,5 miliard EUR a v roce 2020 pak v hodnotě 10,5 miliard EUR; konstatuje, že EIB zvýšila podíl financování v oblasti udržitelnosti (s CAB a SAB) na svém celkovém financování na 45 % v roce 2022, zatímco v roce 2021 se jednalo o 21 % a v roce 2020 o 15 %;

9. je si vědom toho, že se očekává, že záruka InvestEU ve výši 26,2 miliardy EUR spolu s prostředky z víceletého finančního rámce (VFR) a nástroje NextGenerationEU povedou v letech 2021–2027 v Evropě k uvolnění více než 372 miliard EUR dodatečných soukromých a veřejných investic, zejména na udržitelnou infrastrukturu, výzkumné inovace, digitalizaci, podporu malých a středních podniků, sociální investice a dovednosti;

10. vítá skutečnost, že dne 7. března 2022 byla s Komisí podepsána dohoda o InvestEU, čímž se EIB a EIF staly prvními prováděcími partnery, kteří podepsali dohodu o záruce; připomíná, že program InvestEU je nástupcem Evropského fondu pro strategické investice a je zaveden na základě VFR EU na období 2021–2027, přičemž EIB je hlavním prováděcím partnerem a odpovídá za řízení 75 % celkového rozpočtu pro daný mandát;

11. vítá skutečnost, že správní rada schválila „operační plán skupiny EIB na období let 2023–2025“ zveřejněný dne 2. února 2023, který potvrzuje soulad EIB s politickými prioritami EU a její závazek posílit své ambice v oblasti digitální a ekologické transformace;

12. vítá skutečnost, že od přijetí operačního plánu skupiny EIB na období 2022–2024 byly v návaznosti na zahájení rámce pro měření adicionality a dopadu v roce 2021 zavedeny nové ukazatele měření přidané hodnoty pro nové schvalování; chápe, že operace EIF nejsou posuzovány prostřednictvím rámce pro měření adicionality a dopadu, konstatuje však, že požadavky na adicionalitu se vztahují i na mandáty spravované EIF, včetně InvestEU, a na záruční produkty EIF;

13. oceňuje práci, kterou odvádí funkce skupiny EIB pro hodnocení, která podporuje odpovědnost prostřednictvím fakticky podložených posouzení výkonnosti a výsledků skupiny a přispívá ke sdílení znalostí, poskytuje podklady pro rozhodování skupiny EIB o politikách, strategiích, produktech, projektech a organizačních záležitostech a zlepšuje výkonnost; bere na vědomí hodnocení vlastního a kvazivlastního kapitálu a dluhové podpory a poukazuje na to, že dostupnost takového financování zaplňuje příslušné mezery na trhu a významně přispívá k objemu, rozvoji trhu a osvědčeným postupům; zdůrazňuje, že poskytování stabilního a předvídatelného financování v průběhu celého hospodářského cyklu má stabilizační účinek na trh, a to i v dobách krize;

14. je si vědom toho, že v roce 2022 byla na letectví a kybernetickou bezpečnost vynaložena podpora EIB ve výši více než jedna miliarda EUR, což přesahuje stanovený cíl; domnívá se, že EIB hraje strategickou úlohu při podpoře financování obrany Evropy v odvětvích dvojího užití; bere na vědomí, že nová strategická evropská bezpečnostní iniciativa EIB poskytne do roku 2027 finanční prostředky ve výši až 6 miliard EUR; vítá skutečnost, že EIB hodlá dále posílit institucionální partnerství s Komisí (zejména s generálním ředitelstvím pro obranný průmysl a vesmír), Agenturou EU pro kosmický program (EUSPA), Evropskou obrannou agenturou a NATO;

15. konstatuje, že kvůli výzvám, jaké představují oživení po pandemii COVID-19 a ruská agrese vůči Ukrajině, se prohloubily rozdíly mezi členskými státy, pokud jde o jejich hospodářskou situaci a kapacity; zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby se nejvíce postižené regiony a země přizpůsobovaly novým okolnostem způsobem, který nebude nikoho opomíjet;

16. vyzývá EIB, aby nadále hrála hlavní úlohu při řešení nedostatku investic v odvětvích, jako je sociální bydlení, drobné veřejné služby, veřejná doprava, projekty v oblasti udržitelné dopravy, přístupnost pro lidi se zdravotním postižením a vzdělávání, a současně zajišťovala adicionalitu a doplňkovost s ostatními veřejnými prostředky a s komerčními věřiteli;

17. poukazuje na to, že investice do malých a středních podniků, vzdělávání, výzkumu a vývoje, účinné správy a místní infrastruktury patří k neefektivnějším způsobům podpory růstu;

18. vyzývá EIB, aby navýšila financování s cílem podporovat technologickou transformaci, poskytovat malým a středním podnikům finanční prostředky na dlouhodobý výzkum a inovace, podporovat rozvoj dovedností přizpůsobených skutečným potřebám trhu práce a podporovat investice do digitálních dovedností zaměstnanců a podnikatelů, digitální infrastruktury a budování kapacit pro digitalizaci;

19. vítá skutečnost, že EIB má od tří hlavních ratingových agentur (Fitch, Moody's a S&P) rating AAA se „stabilním“ výhledem; připomíná, že rating AAA této banky je nezbytný k zajištění vhodných tržních zdrojů financování za preferenční sazby a musí zůstat zachován;

Podpora EIB v hlavních politických oblastech – soudržnost, infrastruktura, digitalizace, malé a střední podniky, inovace a dovednosti

20. konstatuje, že v rámci nové politiky soudržnosti EU na programové období 2021–2027 bude příspěvek skupiny EIB k hospodářské, sociální a územní soudržnosti nadále pomáhat zemím a regionům v celé EU tam, kde je vývoj nerovnoměrný; upozorňuje na to, že v souvislosti s krizemi, kterými země EU procházejí, se prohloubily hospodářské rozdíly jak mezi členskými státy navzájem, tak mezi jejich jednotlivými regiony, a proto je ještě důležitější zajistit, aby se nejvíce postižené regiony a země mohly přizpůsobovat novým okolnostem způsobem, který nebude nikoho opomíjet; vítá rozhodnutí banky zahájit od roku 2023 sledování klíčového ukazatele výkonnosti v oblasti poskytování úvěrů méně rozvinutým regionům, který by měl v roce 2023 dosáhnout 21 %, a do roku 2025 pak 23 % celkového financování EU; opakuje, že je třeba zajistit spravedlivé a transparentní zeměpisné rozložení projektů a investic se zaměřením na méně rozvinuté regiony, zejména v oblasti zdravotnictví, inovace, digitalizace a infrastruktury, s cílem podporovat inkluzivní růst a hospodářskou, sociální a územní konvergenci a soudržnost; v této souvislosti konstatuje, že orientační dokument EIB o soudržnosti na období 2021–2027 zvyšuje financování skupiny EU v oblasti soudržnosti na přibližně 40 % financování v rámci EU v roce 2022 (se zvýšením na 45 % do roku 2025), z čehož 20 % by mělo být přiděleno na méně rozvinuté regiony; je si vědom toho, že skupina EIB při podpoře sociálního začleňování a rozvoje, rovných příležitostí a spravedlivých pracovních podmínek podporuje příslušné sociální politiky EU a evropský pilíř sociálních práv; konstatuje, že téměř polovina úvěrů EIB v EU v roce 2022 (46 %) byla podepsána na projekty v regionech soudržnosti, což je základem podpory EIB pro spravedlivý růst a konvergenci v celé EU; vyzývá EIB, aby byla aktivnější při řešení opakujících se nedostatků, které některým regionům nebo zemím brání plně těžit z finančních činností EIB;

21. domnívá se, že inovace jsou hnací silou konkurenceschopnosti, zmírňování změny klimatu a hospodářského a sociálního rozvoje a že v oblasti investic EU do inovací a digitalizace přetrvává významná strukturální mezera; vybízí EIB, aby podporovala digitální transformaci, prosazovala strategickou autonomii v digitální oblasti a projekty digitální infrastruktury, jež by měly být začleňovány do norem a protokolů, které podporují bezpečnost a odolnost sítí, interoperabilitu a otevřený, pluralitní a bezpečný internet; vyzývá EIB, aby podporovala autonomii Evropy v klíčových technologiích a technologickou transformaci evropských společností, která bude mít velký dopad na zaměstnanost a současně urychlí digitalizaci; dále EIB vyzývá, aby podporovala posilování kapacit v oblasti kybernetické bezpečnosti v EU s cílem učinit Evropu odolnější a reaktivnější vůči kybernetickým hrozbám a zároveň posílit stávající mechanismus spolupráce a chránit kritické subjekty a základní služby, jako jsou nemocnice a veřejné služby.

22. je si vědom toho, že opatření EIB propojují klima, inovace a rozvoj, a uznává, že inovace a technologie jsou klíčovými faktory umožňujícími přechod na hospodářství s nulovými čistými emisemi; domnívá se, že za účelem splnění ambiciózních cílů v oblasti klimatu a digitalizace by EIB měla zachovat svou strategii podpory činností založených na znalostech a činnostech s vyšším rizikem, které vytváří větší doplnkovost, a že přijímání většího rizika prostřednictvím „zvláštních činností“ EIB dále umožní oslovovat nové klienty a odvětví a vytvářet produkty, které budou reagovat na změnu dynamiky trhu a jeho vyvíjející se potřeby;

23. poukazuje na to, že mechanismus pro spravedlivou transformaci je klíčovou součástí Zelené dohody pro Evropu a zaměřuje se na sociální a hospodářské dopady přechodu ke klimatické neutralitě; konstatuje, že příspěvek skupiny EIB k mechanismu EU pro spravedlivou transformaci představuje důležitý most mezi dvěma klíčovými průřezovými politickými cíli skupiny, jimiž jsou opatření v oblasti klimatu a soudržnost; zdůrazňuje úlohu, kterou má EIB hrát při podpoře hospodářství EU prostřednictvím mechanismu pro spravedlivou transformaci; zdůrazňuje, že EIB podporuje všechny tři pilíře mechanismu pro spravedlivou transformaci; je si vědom toho, že u všech tří pilířů je činnost EIB založena na poptávce; vítá dohodu podepsanou v září 2022 mezi Komisí a EIB o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor, třetím pilířem mechanismu pro spravedlivou transformaci, který bude financovat veřejné investice v hodnotě 10 miliard EUR ve formě úvěrů EIB v regionech nejvíce postižených ekologickou transformací EU; vyzývá EIB, aby potenciálním příjemcům z nejvíce postižených oblastí poskytovala poradenskou podporu při přípravě a provádění projektů;

24. zdůrazňuje význam malých a středních podniků pro evropské hospodářství a poukazuje na to, že 23 milionů malých a středních podniků v Unii tvoří 99 % všech podniků a generují více než polovinu evropského HDP, a proto hrají klíčovou úlohu při poskytování přidané hodnoty ve všech odvětvích hospodářství a vytvářejí přibližně dvě třetiny pracovních míst; domnívá se, že malé a střední podniky hrají hlavní úlohu při inkluzivním přechodu na klimatickou neutralitu, digitální transformaci evropských průmyslových odvětví a pro konkurenceschopnost podnikatelů z EU; poukazuje na to, že je třeba se vyvarovat veškerých nepřiměřených nových požadavků, které by vedly k větší byrokracii pro malé a střední podniky;

25. vítá skutečnost, že v roce 2022 poskytla EIB malým a středním podnikům a společnostem se střední tržní kapitalizací financování v celkové výši 16,35 miliardy EUR; poukazuje na to, že v roce 2022 byla finanční podpora skupiny EIB poskytnuta 430 000 malých a středních podniků a společností se střední tržní kapitalizací zajišťujících 5,3 milionu pracovních míst;

26. zdůrazňuje úlohu Evropského záručního fondu (EFG) při podpoře společností, zejména evropských malých a středních podniků, a konstatuje, že do 31. prosince 2022 schválily řídicí orgány EIB projekty v celkové výši 23,54 miliardy EUR (ve srovnání s 23,2 miliardami EUR v roce 2021), z nichž 11,07 miliardy EUR bylo financováno EIB a 12,47 miliardy EUR bylo financováno z EIF, a že na konci roku 2022 byly podepsány smlouvy v hodnotě 20,9 miliardy EUR (10,3 miliardy EUR z EIB a 10,6 miliardy EUR z EIF); poukazuje na to, že se očekává, že tato intervence uvolní celkové investice ve výši 187,3 miliardy EUR (oproti celkové částce 174,4 miliardy EUR k 31. prosinci 2021); je si vědom dočasné povahy tohoto nástroje i skutečnosti, že období přidělování prostředků z EFG bylo prodlouženo pouze do 31. prosince 2022 v souvislosti s opatřeními na podporu oživení Unie po pandemii COVID-19, a oceňuje včasné jednání EFG při zmírňování hospodářského dopadu pandemie na podniky; bere na vědomí obavy vyjádřené v souvislosti s nedostatečnou transparentností při využívání EFG (zejména pokud jde o rozhodovací proces, včasné zveřejňování financovaných projektů a identifikaci konečných příjemců); vítá skutečnost, že hodnocení EFG bylo zahrnuto do pracovního programu oddělení EIB pro hodnocení na rok 2024, a očekává, že toto hodnocení poskytne vyčerpávající analýzu skutečné přidané hodnoty a dopadu využívání EFG;

27. domnívá se, že řešení hlavních strukturálních nedostatků v oblasti investic v EU vyžaduje překonání nejen finančních, ale i nefinančních investičních překážek a rozsáhlou mobilizaci a koordinaci zdrojů a kapacit, což vyžaduje budování technické a správní kapacity a snižování regulačních překážek; požaduje, aby byla před schválením projektu posílena technická pomoc a finanční odbornost místních a regionálních orgánů, zejména v regionech s nízkou investiční kapacitou, aby se tak zlepšila dostupnost financování EIB;

28. uznává, že zacílení a provádění transformačních investic prostřednictvím finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost vyžaduje zlepšení technické a správní kapacity; konstatuje, že operační analýza EIB označila za hlavní problémy brzdící investiční projekty roztržitost trhů při státních hranicích, nejednotnou regulaci, omezenou kapacitu předkladatelů projektů veřejného sektoru a vnitrostátní rozpočtová omezení; vyzývá skupinu EIB, aby podpořila posílení správní kapacity tím, že využije svých provozních zkušeností;

29. vyzývá skupinu EIB, aby přispěla k zajištění transparentnosti a zachování pobídek na podporu transformace Evropy, aby posílila katalytický účinek veřejných investic s cílem přilákat investice ze soukromého sektoru, usnadnila přístup k finančním nástrojům na absorpci rizik s cílem pomoci chránit strategické investice soukromého sektoru, snížila zbytečné administrativní překážky a řešila nedostatek technických dovedností, zejména v případě firem a obcí v regionech soudržnosti a v případě komplexnějších ekologických a digitálních cílů;

30. zdůrazňuje, že zemědělci v EU čelí rostoucím výzvám, jako je potřeba přizpůsobit se cílům Evropské zelené dohody, ale také narušení vyvolané dopady energetické krize, rostoucí inflace a válkou na Ukrajině; upozorňuje, že zemědělství, lesnictví a rybolov jsou klíčovými aktéry růstu a rozvoje ve venkovských oblastech; vyzývá EIB, aby těmto významným odvětvím poskytovala lepší pomoc a podporu;

31. opět vyzývá k tomu, aby EIB v přípravné fázi všech projektů prováděla náležitou péči tak, aby zahrnovala pečlivé zvažování a respektování lidských práv a domorodých komunit, a aby vypracovala jasnou strategii v oblasti lidských práv, která bude zahrnovat posuzování rizik a dopadů v této oblasti;

EIB, klima a životní prostředí;

32. znovu opakuje, že veškeré finanční toky EIB by měly být plně v souladu s cílem nulových čistých emisí nejpozději do roku 2050 a s ambicióznějším klimatickým cílem EU pro rok 2030; připomíná, že klimatická transformace musí být inkluzivní a spravedlivá a zelené investice musí být rentabilní a že se očekává, že EIB bude své úvěry, finanční nástroje, technickou pomoc a poradenské služby využívat k podpoře jednotlivců a podniků čelících sociálně ekonomickým problémům vyplývajícím z přechodu na uhlíkově neutrální hospodářství;

33. je znepokojen tím, že ačkoli se investice na omezení změny klimatu zvyšují, stále zdaleka nedosahují výše potřebné ke splnění cíle EU v podobě čistých nulových emisí do roku 2050; konstatuje, že podle analýz EIB, přestože se investice EU v oblasti klimatu po výrazném snížení během pandemie opět zvýšily, je zapotřebí úroveň financí významně navýšit, aby Unie mohla plnit své cíle, a že k dosažení investic ve výši 1 bilionu EUR a snížení emisí skleníkových plynů o 55 % do roku 2030 je zapotřebí o 356 miliard EUR ročně více než v období let 2010–2020;

34. konstatuje, že zelené financování poskytované EIB se zvýšilo na 36,5 miliardy EUR (58 % celkové výše) a přesahuje tak cíl směřovat alespoň 50 % celkového financování na opatření v oblasti klimatu a environmentální udržitelnost již před rokem 2025; konstatuje, že EIB v posledních dvou letech již podpořila investice ve výši 222 miliard EUR, a vybízí skupinu EIB, aby dále usilovala o splnění svého cíle, kterým je podpora ekologického financování ve výši 1 bilionu EUR v tomto desetiletí;

35. vyjadřuje politování nad zmenšenou silou Unie v oblasti zelených technologií, což je oblast, v níž dříve měla vedoucí postavení; domnívá se, že EU potřebuje zvýšit své investice do špičkových technologií, jako jsou vodíkové technologie, a zvýšit své úsilí v oblasti udržitelné mobility, inteligentních sítí, větrné a solární energie a skladování energie;

36. konstatuje, že skupina EIB přidělila v rámci nového financování v roce 2022 rekordní částku na obnovitelné zdroje energie, účinnost, ukládání a sítě, přičemž celkové financování poskytnuté EIB na projekty v oblasti udržitelné energie uvnitř EU dosáhlo nebývalé výše 17,06 miliard EUR;

37. oceňuje, že EIB na 27. konferenci OSN o změně klimatu (COP27), která se konala ve dnech 6.–18. listopadu 2022 v egyptském Šarm aš-Šajchu, oznámila, že do roku 2027 podpoří plán Evropské komise REPowerEU dodatečnými 30 miliardami EUR ve formě půjček a kapitálového financování, které budou zaměřeny především na obnovitelné zdroje energie, energetickou účinnost, sítě a skladování, infrastrukturu pro dobíjení elektrických vozidel a průlomové technologie, jako je nízkouhlíkový vodík;

38. vítá balíček cíleného financování, který správní Rada EIB schválila dne 26. října 2022, v jehož rámci by mělo být do roku 2027 uvolněno až 115 miliard EUR nových investic, které by významně přispěly k dosažení cíle plánu REPowerEU, jímž je ukončení závislosti na ruských fosilních palivech, a to společně s probíhající podporou EIB určenou na energetické odvětví EU, která v posledním desetiletí činí v průměru přibližně 10 miliard EUR ročně;

39. zdůrazňuje, že environmentální a sociální politika skupiny EIB posiluje závazek podporovat a provádět cíle Úmluvy o biologické rozmanitosti a globálního rámce pro biologickou rozmanitost pro období po roce 2020 a že environmentální a sociální standardy EIB zajišťují, aby financované projekty významně nepoškozovaly biologickou rozmanitost a ekosystémy; vítá posun od „nulové čisté ztráty“ k „nulové ztrátě“ biologické rozmanitosti v souladu s politikami EU;

EIB a energetická bezpečnost

40. zdůrazňuje, že nezákonná, neospravedlnitelná a nevyprovokovaná invaze Ruska na Ukrajinu a energetická krize zhoršily stávající omezení nabídky a že důsledky vyšších cen energie přesahují přímý dopad na domácnosti a podniky a podněcují inflaci a stlačují poptávku a související náklady pak nesou evropské domácnosti, podniky a vlády;

41. velmi oceňuje, že EIB odsoudila vojenskou invazi ruských jednotek na Ukrajinu; konstatuje, že EIB za podpory Komise od začátku invaze uvolnila a vyplatila Ukrajině mimořádnou pomoc ve výši 1,7 miliardy EUR;

42. je si vědom toho, že fiskální dědictví pandemie komplikuje schopnost evropských ekonomik zvládat nové otřesy; uznává, že silná fiskální politika přijatá v reakci na pandemii v letech 2020 a 2021 ochránila domácnosti a podniky před rozsáhlými ztrátami příjmů a že tato opatření zabezpečila výrobní kapacitu hospodářství způsobem, který po zrušení omezení přijatých v souvislosti s onemocněním COVID-19 umožnil rychlé oživení; poukazuje na to, že v rámci uvedené fiskální podpory byla přerozdělena velká část čistého jmění z veřejného sektoru ve prospěch soukromého sektoru, čímž se zvýšil veřejný dluh a soukromé úspory, a že v návaznosti na tato opatření mají vlády menší prostor pro fiskální manévrování, aby zmírnily dopad vysokých cen energie na domácnosti a podniky;

43. připomíná, že EIB může hrát důležitou úlohu při podpoře rozvoje průmyslových kapacit EU tím, že vytvoří správné investiční podmínky pro zajištění bezpečnosti dodávek v celém hodnotovém řetězci a přispěje k budoucímu vedoucímu postavení Evropy v průmyslu, čímž posílí geopolitickou váhu EU;

44. konstatuje, že v posledním desetiletí nasměrovala skupina EIB více než 100 miliard EUR do energetiky EU, přičemž investovala do energetické účinnosti, obnovitelných zdrojů energie, sítí a skladování; konstatuje, že nyní poskytuje podporu členským státům v reakci na krizi vyvolanou náhlým poklesem ruských dodávek plynu;

45. bere na vědomí rozhodnutí správní rady EIB přijaté v říjnu 2022 zvýšit objem financování čisté energie ze strany skupiny na podporu cíle plánu REPowerEU, kterým je ukončení závislosti Evropy na dovozu fosilních paliv z Ruska, na jehož základě bude do roku 2027 investováno dalších 30 miliard EUR; domnívá se, že toto rozhodnutí by nemělo vést k trvalému oslabení klimatických kritérií, která musí podniky splňovat, aby mohly získat podporu; připomíná, že cílem rámce PATH je zajistit, aby financované projekty byly v souladu s Pařížskou dohodou a aby hospodářské subjekty dodržovaly pravidla tím, že dekarbonizují svou celkovou obchodní činnost a posilují odolnost vůči změně klimatu v souladu s plánem EIB pro klimatickou banku; trvá na tom, že je třeba navýšit investice s přidanou hodnotou EU díky podpoře projektů nadnárodní spolupráce v oblasti výroby energie a infrastruktury;

46. zdůrazňuje, že všechny investice, které řeší energetickou krizi, spolu s investicemi do ekologické a digitální transformace by měly být prováděny účinným a transparentním způsobem;

Činnosti EIF

47. konstatuje, že fond EIF je součástí skupiny EIB a že jeho ústředním úkolem je podporovat evropské mikropodniky a malé a střední podniky tím, že jim usnadní přístup k finančním prostředkům; je si vědom toho, že EIF navrhuje a vytváří rizikový a růstový kapitál, záruky a nástroje mikrofinancování, které jsou konkrétně zaměřeny na tento segment trhu, a tím přispívá ke sledování hlavních politických cílů EU, jako je konkurenceschopnost a růst, inovace a digitalizace, sociální dopad, dovednosti a lidský kapitál a opatření v oblasti klimatu a environmentální udržitelnost;

48. poznamenává, že nejnovější finanční program EIF zvyšuje objem zdrojů z 9,2 miliardy EUR v roce 2022 na 13,0 miliardy EUR v roce 2023 a 13,5 miliardy EUR v roce 2024; je si vědom toho, že EIF plánuje plně využít kapacitu předfinancovaného mandátu InvestEU v letech 2022 a 2023 tím, že do konce roku 2023 schválí 60 % rozpočtu InvestEU podporovaného z nástroje NextGenerationEU a do konce roku 2024 k tomuto objemu získá odpovídající podpisy;

49. konstatuje, že v průběhu roku 2022 bylo 30 % finanční podpory EIF zaměřeno na udržitelnost a ekologickou transformaci a že v souladu s ambicí plánu skupiny EIB pro klimatickou banku bylo 21 % podpory – přibližně 2 miliardy EUR – vyčleněno na plnění horizontálních cílů v oblasti klimatu a environmentální udržitelnosti; zdůrazňuje, že EIF podporoval inovativní podniky v oblasti zemědělských technologií, modré ekonomiky, oběhovosti a udržitelné mobility, jakož i tradiční podniky a jednotlivce při financování investic v oblasti klimatu;

50. poukazuje na to, že v roce 2022 EIF poskytl malým podnikům a zeleným projektům více než 9 miliard EUR a že má za cíl mobilizovat přibližně 97 miliard EUR na investice na podporu klimatické neutrality, digitální transformace průmyslu EU a konkurenceschopnosti podnikatelů v EU;

51. poznamenává, že EIF se i nadále zaměřoval také na horizontální cíl soudržnosti, zejména prostřednictvím společných investičních programů v souvislosti s kapitálovou platformou EIF a vnitrostátních podpůrných institucí a že vyčlenil 39 % svého financování na subjekty v regionech EU podporovaných v rámci politiky soudržnosti;

Dopad mimo EU

52. je si vědom toho, že skupina EIB při své činnosti mimo EU podporuje cíle a priority vnější činnosti EU a využívá své odborné znalosti a zkušenosti mimo EU v prioritních oblastech, jako jsou opatření v oblasti klimatu, zdraví a digitalizace, hodnoty EU a zásady řádné správy věcí veřejných;

53. vyzývá EU, aby dále maximalizovala potenciál EIB jako nástroje k posílení strategické autonomie Unie, zejména pokud jde o energii a suroviny, a prosazovala priority své vnější politiky ve vztazích se zeměmi mimo EU, a to plně v souladu s procesem náležité péče v oblasti životního prostředí a v sociální oblasti a na základě důkladné koordinace mezi Komisí, ESVC a delegacemi EU s cílem usnadnit diskuse a spolupráci s příslušnými aktéry na místě za účelem určení projektů, které nejlépe splňují cíle účinnosti rozvoje;

54. oceňuje zvýšené úsilí od založení EIB Global, avšak vybízí EIB, aby proaktivněji podporovala celkovou komunikaci a viditelnost EU, zejména pokud jde o její činnost v rámci globálního Jihu; varuje však, že ve snaze o zviditelnění by projekty na místní úrovni neměly být vytlačovány velkými projekty, a zdůrazňuje, že místní aktéři musí být dostatečně zapojeni;

55. vítá skutečnost, že dne 1. ledna 2022 byla zahájena operační činnost EIB Global zřízené na základě rozhodnutí správní rady EIB v září 2021 a pověřené veškerými činnostmi EIB v regionu procesu rozšíření, zemích východního a jižního sousedství EU, subsaharské Africe, Asii, Latinské Americe, Karibiku a Pacifiku; chápe, že EIB Global je zamýšlena jako hlavní nástroj financování týmu Evropa činný mimo EU a spojující sílu EIB, členských států EU a ostatních investičních institucí pracujících v součinnosti s EU; vítá v tomto ohledu otevření kanceláří EIB v Pretorii, Kyjevu a Bělehradě, které přispějí k provádění úkolů EIB Global; domnívá se, že EIB Global bude představovat klíčový příspěvek k cílům posílení strategické autonomie EU a zdokonalení mnohostranné spolupráce;

56. znovu vyzývá EIB Global, aby se soustředila na spravedlivý a udržitelný program v přijímajících zemích, který zároveň jednoznačně podporuje rozvoj;

57. velmi oceňuje úsilí a zapojení EIB v zemích západního Balkánu a její investice v těchto zemích, které v roce 2022 dosáhly 835,2 milionu EUR, čímž EIB přispěla k hospodářskému a investičnímu plánu EU pro tento region; konstatuje, že více než 80 % podepsaných investic v roce 2022 bylo určeno na environmentálně udržitelné projekty; vítá skutečnost, že investice EIB na podporu udržitelné ekologické a digitální transformace místních ekonomik činily od roku 2020 v tomto regionu celkem 2,5 miliardy EUR; vybízí EIB Global, aby podnikům západního Balkánu, které investují do urychlení digitální transformace a zavádění digitální infrastruktury, rozšíření telekomunikační sítě 5G, udržitelného rozvoje měst, urychlení transformace energetiky a zajištění energetické účinnosti, včetně obnovitelných zdrojů energie a klimaticky neutrálních projektů, i nadále poskytovala přístup k financování za příznivých podmínek; vítá zavedení záruky odolnosti malých a středních podniků v rámci nástroje pro rozvoj podniků a inovace na západním Balkáně s cílem poskytnout přístup k financování za příznivých podmínek přibližně 4 000 malých podniků v regionu; zdůrazňuje význam postupu rozpočtové kontroly, neboť podle Evropského účetního dvora měla finanční podpora EU ve výši přibližně 700 milionů EUR mezi lety 2014 a 2020 na podporu právního státu na západním Balkáně jen malý dopad na zásadní reformy;

58. bere na vědomí úsilí EIB týkající se procesu náležité péče, pokud se jedná o sociální a environmentální normy upravující její operace; vybízí EIB, aby v průběhu provádění projektů dále posílila smysluplné konzultace s místním obyvatelstvem, začlenila spolehlivé mechanismy odpovědnosti pro dotčené komunity a pečlivě sledovala nedostatky svého zapojení a úlohu svých zprostředkovatelů v projektech, které měly negativní dopad na místní obyvatelstvo v rozvojových zemích, a podávala o nich zprávy;

59. očekává, že EIB Global a její koordinační mechanismy s ostatními rozvojovými finančními institucemi budou plně transparentní; vítá v této souvislosti pravidelné výměny s Evropským parlamentem v Bruselu a naposledy v Lucemburku, jakož i probíhající otevřený dialog banky EU se všemi zúčastněnými stranami, zejména s organizacemi občanské společnosti a místními subjekty;

60. vybízí EIB, aby se i nadále aktivně podílela na rozvoji metodik a praxe plánování, monitorování a hodnocení na úrovni států, spolu s delegacemi EU a celostátními a místními aktéry a prostřednictvím spolufinancování s rozvojovými finančními institucemi;

61. vyzdvihuje rychlou akci EIB na podporu Ukrajiny ihned po vypuknutí ruské agrese, a to vyplacení finančních prostředků ve výši 1,7 miliardy EUR v roce 2022 za velmi obtížných okolností; konstatuje, že zbývá vyplatit 540 milionů EUR s tím, jak postupují konkrétní projekty v praxi; vybízí EIB, aby prostřednictvím iniciativy EU pro Ukrajinu zajistila svůj příspěvek s cílem udržet hospodářství Ukrajiny nad vodou a podpořit úsilí země o obnovu v souladu s mandátem, který jí dne 15. prosince 2022 udělila Evropská rada;

62. naléhavě vyzývá EIB, aby zajistila přísnou podmíněnost finanční pomoci Ukrajině, včetně jasného a komplexního dohledu nad vynakládáním finančních prostředků EU určených na obnovu a humanitární pomoc; v této souvislosti připomíná, že je třeba uplatňovat systematický unijní přístup, který zlepší koordinaci vyplacení finančních prostředků a posílí sledování vynakládání finančních prostředků;

63. je si vědom toho, že podle výnosu prezidenta Ukrajiny č. 64/2022 je od 24. února 2022 vojenská správa odpovědná za výkon pravomocí příslušných místních státních správních orgánů, a to i na osvobozených územích, řeší otázky týkající se přípravy, schválení, změny a plnění místního rozpočtu a správy majetku ve společném vlastnictví příslušné územní obce a po krátká období přijímá rozhodnutí o územním rozvoji a využívání přírodních zdrojů s místním významem; domnívá se, že v současné situaci mají vnitrostátní řídicí a auditní orgány omezené zdroje a pravomoci pro zajištění standardní úrovně transparentnosti a náležité kontroly využívaných finančních zdrojů; naléhavě vyzývá EIB, aby zajistila účast místních osob a demokraticky zvolených zástupců místních samospráv, zvýšila svůj dohled nad prováděním činností a důkladně monitorovala přidělované zdroje, aby se zabránilo jejich zneužití či nesprávnému použití; vyzývá EIB, aby na Ukrajině ustavila vlastní monitorovací a auditní týmy, které by zajistily přesnost auditních údajů týkajících se všech projektů financovaných EU;

64. vyzývá EIB, aby finanční prostředky EU určené Ukrajině koordinovala jak s Komisí, Světovou bankou a dalšími subjekty v rámci platformy pro koordinaci dárců skupiny G7 pro Ukrajinu, tak s ukrajinskými regionálními a místními orgány, aby byl zajištěn přístup k řešení naléhavých potřeb Ukrajiny založený na spolupráci, a aby na tuto koordinaci také dohlížela;

65. poznamenává, že kromě podpory Ukrajiny vynaložila EIB Global v roce 2022 nové financování ve výši 9,1 miliardy EUR, čímž celkový objem činnosti této dceřiné společnosti EIB, jež byla uvedena do provozu v lednu 2022, aby posílila operace mimo EU, dosáhl celkové výše 10,8 miliardy EUR;

66. vítá finanční a technickou podporu, kterou EIB poskytuje Moldavské republice s ohledem na její energetickou závislost a zranitelnost v současném geopolitickém kontextu; vyzývá EIB, aby Moldavsko i nadále podporovala při urychlování jeho přistoupení k EU a jeho pokroku na cestě k dlouhodobé energetické nezávislosti a diverzifikaci;

67. vybízí EIB Global, aby usilovala o větší přítomnost na místě díky přizpůsobování produktů a obchodních modelů místním potřebám a aby více spolupracovala s partnerskými institucemi s cílem posílit rozvojový dopad EU v týmu Evropa v rámci nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI) – Globální Evropa;

68. vítá první finanční dohodu podepsanou mezi EIB a Mezinárodním fondem OSN pro zemědělský rozvoj (IFAD), která poskytne fondu IFAD 500 milionů EUR na podporu jeho programu, jehož cílem je posílit potravinovou bezpečnost, snížit chudobu ve venkovských oblastech a pomáhat drobným zemědělcům přizpůsobit se změně klimatu;

69. upozorňuje na rozdílné názory členských států na to, jak zajistit požadované financování a pokrytí z rozpočtu EU s cílem umožnit pokračování působení banky na Ukrajině, které by mohlo být pozastaveno, pokud nebude nalezeno žádné řešení; vítá iniciativu EIB pro Ukrajinu, jejímž cílem je pomoci obnovit infrastrukturu a podpořit prioritní investiční potřeby a podnikání; vybízí členské státy, aby zajistily, že této zemi bude i nadále poskytována důsledná podpora v souladu s jejími potřebami; vyzývá k průběžné důkladné analýze finančních potřeb Ukrajiny v oblasti obnovy a udržitelného rozvoje, která by upřednostňovala místní potřeby, včetně posouzení dopadu války na životní prostředí;

70. vybízí EIB (EIB Global), aby v návaznosti na zřízení svého prvního regionálního centra v Keni dále posílila svou přítomnost v terénu v zemích mimo EU a pokud možno kombinovala zdroje a zintenzivnila spolupráci s dalšími evropskými a mimoevropskými aktéry, zejména s rozvojovými finančními institucemi; vyzývá k tomu, aby EIB Global získala konkrétní a silný mandát pro rozvoj, který by byl založen na snižování nerovností a vymýcení chudoby a podporoval by cíle udržitelného rozvoje; vyzývá ke zvýšení záruk poskytnutých EIB z rozpočtu EU s cílem umožnit bance rozšířit svou činnost na globálním Jihu;

71. vybízí k další spolupráci a k přizpůsobení pracovních metod a nástrojů EIB, a zejména EBRD, pokud jde o investiční potřeby v Africe, s cílem usnadnit rozsáhlé investice a zároveň zachovat podporu EU poskytovanou místním projektům menšího rozsahu, což v konečném důsledku přispěje k dosažení cílů Agendy pro udržitelný rozvoj 2030;

72. vyzývá EIB, aby úžeji spolupracovala s Africkou rozvojovou bankou a aby posoudila případné výhody zřízení společné dceřiné společnosti; zdůrazňuje, že je třeba financovat dlouhodobé investice, které podporují udržitelný rozvoj; vybízí ke zřízení společných projektových a poradenských center s cílem nabízet účinná kontaktní místa pro místní subjekty a zlepšit místní odpovědnost za společné rozvojové projekty, čímž se maximalizují dopad a účinnost rozvoje; vyzývá v této souvislosti k podpoře rozvoje místního soukromého sektoru v Africe, zejména prostřednictvím financování afrických mikropodniků a malých a středních podniků; vybízí rovněž k užší spolupráci s dalšími regionálními rozvojovými bankami;

Opatření EIB v souvislosti s pandemií COVID-19

73. poznamenává, že EIB v roce 2022 pokračovala ve svém úsilí na podporu opatření pro boj proti pandemii; zdůrazňuje, že EIB v roce 2022 poskytla 5,1 miliardy EUR na projekty v oblasti zdravotnictví a věd o živé přírodě, které přinesly prospěch přibližně 980 milionům lidí na celém světě; oceňuje, že EIB až do března 2022 podporovala globální iniciativu pro očkovací látky COVAX, mezinárodní nástroj pro zajištění spravedlivého a všeobecného přístupu k očkovacím látkám proti COVID-19, a to příspěvkem v celkové výši 900 milionů EUR, a v dubnu 2022 přislíbila další 1 miliardu EUR na podporu nástroje COVAX;

74. poznamenává, že pandemie COVID-19 neměla žádný negativní dopad na kvalitu úvěrového portfolia EIB díky její strategii řízení úvěrového rizika a skutečnosti, že EIB si navzdory obecné nejistotě na světových finančních trzích i nadále udržuje silnou likviditní pozici;

75. konstatuje, že pokud se jedná o pandemii, skupina EIB prokázala flexibilitu při poskytování finančních řešení v krizových situacích a schopnost doplňovat rozsáhlou a dlouhodobější reakci EU prostřednictvím nástroje Next Generation EU a vnitrostátní podpory veřejných investic;

Soulad s předpisy, transparentnost a odpovědnost EIB

76. konstatuje, že v souladu se správnou praxí u ostatních mezinárodních finančních institucí je Výbor EIB pro vyřizování stížností v oblasti zadávání zakázek specializovaným nezávislým výborem pověřeným řešením stížností v oblasti zadávání zakázek, které zpochybňují rozhodnutí EIB o postupech zadávání zakázek na projekty, jež EIB financuje mimo EU; poznamenává, že v roce 2022 obdržel výbor EIB pro vyřizování stížností v oblasti zadávání zakázek (PCC) 18 stížností týkajících se zadávání zakázek v porovnání s 23 stížnostmi v roce 2021 a 31 stížnostmi v roce 2020 a že z těchto 18 stížností šlo ve 13 případech o stížnosti předložené před rozhodnutím / nevyslovením námitky ze strany EIB (v porovnání s 18 takovými stížnostmi v roce 2021), které sekretariát uvedeného výboru předal útvarům EIB pověřeným příslušnými projekty k dalšímu šetření, zatímco zbývajících pět stížností bylo výboru předloženo po nevyslovení námitky ze strany EIB vůči zadání zakázky (stejný počet jako v roce 2021) a bylo předmětem přezkumu a rozhodnutí; poznamenává, že výbor pro vyřizování stížností v oblasti zadávání zakázek hlasoval u dvou stížností pro potvrzení nevyslovení námitky ze strany EIB a u zbývajících tří stížností pro stažení nevyslovení námitky;

77. oceňuje, že výbor pro vyřizování stížností v oblasti zadávání zakázek, oddělení pro vyšetřování a mechanismus pro vyřizování stížností zastávají v rámci generálního inspektorátu doplňkové úlohy, které usnadňují spolupráci a komunikaci s cílem pokrýt všechna možná obvinění z nedovoleného jednání a stížnosti související se zadáváním veřejných zakázek nebo jiné stížnosti; konstatuje, že v roce 2022 zaznamenal mechanismus EIB pro podávání a vyřizování stížností 54 nových případů (ve srovnání se 64 v roce 2021 a 77 v roce 2020), zpracoval 97 případů (ve srovnání se 107 v roce 2021 a 137 v roce 2020) a uzavřel 53 případů (ve srovnání s 64 v roce 2021 a 94 v roce 2020); konstatuje, že 68 % stížností zaznamenaných v roce 2022 se týkalo environmentálních a sociálních dopadů a 20 % se týkalo záležitostí týkajících se správy a řízení EIB;

78. žádá EIB, aby byl její mechanismus pro vyřizování stížností přístupný, účinný a nezávislý a odhaloval a napravlal veškerá případná porušení lidských práv v projektech souvisejících s EIB; konstatuje, že v roce 2022 obdrželo oddělení EIB pro vyšetřování 180 obvinění (ve srovnání se 174 a 183 v letech 2021 a 2020), uzavřelo 147 takových případů (oproti 204 v roce 2021 a 195 v roce 2020) a vydalo 36 doporučení a stanovisek (45 v roce 2021 a 52 v roce 2020); zdůrazňuje, že úřadu OLAF bylo nahlášeno 42 případů, z nichž 11 bylo rovněž postoupeno Úřadu evropského veřejného žalobce; konstatuje, že počet případů, kdy se tvrzení po prošetření ukážou jako opodstatněná, se i nadále snižuje (17 ze 70 případů zahájených v roce 2022 ve srovnání se 17 odůvodněnými případy z 67 šetření zahájených v roce 2021 a 37 z 91 šetření zahájených v roce 2020);

79. souhlasí s názorem výboru EIB pro audit, že je třeba posílit monitorování, řízení a dohled nad operačními a technologickými riziky, včetně kybernetických rizik a dalších nefinančních rizik;

80. konstatuje, že dne 11. listopadu 2021 byla obnovena trojstranná dohoda mezi EIB, Evropskou komisí a Evropským účetním dvorem; vyjadřuje politování nad tím, že revidovaná dohoda nenabízí rozsáhlé řešení, které požadoval Parlament; vítá však, že nová dohoda umožňuje lepší přístup k auditovaným dokumentům EIB a jejich racionalizaci a vyjasňuje harmonogram pro přijímání nezbytné auditní dokumentace, její formát a pravidla týkající se důvěrnosti, ochrany údajů, metod shromažďování důkazů a přístupu k informacím; připomíná, že se očekává, že Evropský účetní dvůr bude mít úplný přístup ke všem informacím souvisejícím s operacemi EIB, jejichž jediným účelem je provádění politik EU;

81. zdůrazňuje potřebu pravidelného strukturovaného dialogu mezi Evropským parlamentem a EIB, který by mohl být posílen interinstitucionální dohodou mezi Parlamentem a EIB s cílem zlepšit přístup k dokumentům a údajům EIB za podmínek, které by zaručily důvěrnost a v případě potřeby dodržování právních požadavků; bere na vědomí rozhodnutí evropského veřejného ochránce práv týkající se praxe EIB při zveřejňování informací o životním prostředí (v souvislosti s projekty, které financuje buď přímo, jako ve věci 1065/2020/PB, nebo prostřednictvím zprostředkovatelů, jako ve věci 1251/2020/PB), která by měla být v souladu s povinnostmi transparentnosti stanovenými Aarhuskou úmluvou, pokud jde o systematické a aktivní zveřejňování a zveřejňování na požádání; konstatuje, že evropský veřejný ochránce práv navrhl změny, pokud jde o komplexnost obsahu, včasnost zveřejňování a viditelnost informací a požadavky na důvěrnost; chápe, že EIB souhlasila s provedením pouze některých návrhů evropského veřejného ochránce práv; sdílí názor evropského veřejného ochránce práv, že by bylo ve veřejném zájmu, aby EIB v plném rozsahu provedla navrhované změny;

82. vyzývá Evropský účetní dvůr, aby plně kontroloval operace zajištěné zárukami z rozpočtu EU (včetně operací EIB) a pravidelně o nich podával zprávy a aby se zabýval případnými nedostatky v pracovních metodách, které mu v tom v současnosti brání;

83. vítá politiky a postupy EIB a její transparentnost a vyzývá k dalším zlepšením, zejména provedením doporučení formulovaných evropským veřejným ochráncem práv, aby „podnikla několik kroků v oblasti transparentnosti s cílem umožnit veřejnosti snadněji pochopit potenciální dopad projektů, které financuje, na životní prostředí“;

84. vítá skutečnost, že v roce 2021 bylo oznámeno vytvoření nového systému pro sledování doporučení a stanovisek, jež vydává oddělení skupiny EIB pro vyšetřování, a podávání zpráv o nich; připomíná svou žádost, aby byly v budoucích výročních zprávách uvedeny finanční dopady případů, které vyšetřuje, a aby nešlo jen o pouhý slovní popis případových studií s cílem poskytnout cenný vhled umožňující posoudit, do jaké míry jsou chráněny finanční zájmy; připomíná, že je důležité, aby EIB při rozhodování o tom, zda je v daném případě vhodné provést vyšetřování, jasně vyhodnotila finanční a operační rizika a rizika poškození dobré pověsti;

85. vyjadřuje politování nad tím, že EIB stále nezveřejňuje plné údaje o skutečném vlastnictví svých klientů; znovu vyzývá k větší transparentnosti operací EIB uskutečňovaných finančními zprostředkovateli, jako jsou komerční banky a investiční fondy, v rámci příslušného legislativního rámce, včetně obecného nařízení o ochraně osobních údajů, a ke stanovení standardních oznamovacích povinností, které mohou poskytnout odpovídající data a informace; vyzývá EIB, aby zahrнула smluvní ustanovení o povinném zveřejňování informací finančními zprostředkovateli o úvěrové činnosti;

86. vyzývá EIB, aby prověřila systém včasného odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů a aby při schvalování investic financovaných z rozpočtu EU zohlednila rozhodnutí o vyloučení, pokud jde o osobu nebo subjekt žádající o finanční prostředky z rozpočtu Unie;

87. bere na vědomí aktualizované kodexy chování řídicího výboru a správní rady EIB ze srpna 2021; vítá zavedení delšího přechodného období po skončení funkce pro členy řídicího výboru (24 měsíců namísto 12) a pro členy správní rady (12 měsíců namísto 6); vyjadřuje však politování nad tím, že v nich chybí ustanovení, které by vylučovalo místopředsedy z dohledu nad činnostmi a z rozhodování o těchto činnostech v jejich zemích původu, a trvá na tom, že je třeba se touto záležitostí zabývat při příštím přezkumu; bere na vědomí závěry a rozhodnutí evropského veřejného ochránce práv ve věci 1016/2021/KR o tom, jak EIB vyřídila žádost bývalého místopředsedy o nástup do funkce v energetické společnosti, která obdržela úvěry EIB, do tří měsíců od odchodu z jeho původní funkce; je znepokojen rizikem střetu zájmů a nedostatečností opatření přijatých EIB ke zmírnění tohoto rizika v daném případě; vítá skutečnost, že EIB revidovala kodex chování členů svého řídicího výboru, a vyřešila tak některé nedostatky týkající se rizika střetu zájmů při budoucím zaměstnávání jejích členů nebo nedávných bývalých členů; opakuje svou výzvu, aby se při příští revizi kodexu chování členů řídicího výboru řešily zbývající nedostatky týkající se předcházení střetu zájmů; žádá, aby evropský veřejný ochránce práv monitoroval provádění nového kodexu chování řídicího výboru;

88. má za to, že EIB následuje doporučení Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) vydaná na závěr několika vyšetřování zaměřených na příspěvky na vzdělávání, jež byly neoprávněně poskytnuty zaměstnancům EIB; očekává, že neoprávněné platby budou získány zpět v plné výši, a připomíná svou žádost, aby EIB podala Parlamentu zprávu o výsledku svých nápravných opatření;

89. bere na vědomí opatření, která EIB v posledních letech přijala ke zlepšení genderové vyváženosti mezi svými zaměstnanci, zejména na úrovni vedení a vyšších úředníků; vybízí EIB, aby nepolevovala v úsilí dosáhnout v rámci své organizace jasnější genderové vyváženosti; poznamenává, že na konci roku 2022 tvořily ženy v EIB 44,5 % v kategorii vedoucích zaměstnanců (D/6, E/5 a F/4) a v rámci této skupiny představovaly ženy 35,6 % zaměstnanců na úrovni vyšších úředníků (D/6) a 44,3 % zaměstnanců na úrovni úředníků (E/5), zatímco na úrovni analytiků / nižších úředníků (F/4) tvořily ženy 64,4 %; konstatuje, že na konci roku 2022 tvořily ženy 33 % vedoucích pracovníků (30,6 % na úrovni skupiny EIB), čímž bylo dosaženo cíle stanoveného ve strategii pro rozmanitost a inkluzi na období 2018–2021;

90. znovu vyzývá banku, aby odstranila rozdíly v platech mezi administrativními a odbornými kategoriemi zaměstnanců; poukazuje na to, že současná situace a zvyšující se životní náklady v Lucembursku vytvářejí značný tlak na administrativní pracovníky a v dlouhodobém horizontu by mohly negativně ovlivnit dobré životní podmínky zaměstnanců a konkurenceschopnost EIB, pokud jde o přilákání nejkvalifikovanějších pracovníků;

91. vyjadřuje znepokojení nad zprávami o netransparentních interních postupech jmenování vedoucích pracovníků v ústředí a externích kancelářích; vyzývá banku, aby zajistila, že veškeré postupy nábory a vnitřní mobility budou prováděny v souladu s nejprísnejšími standardy transparentnosti a etickými normami;

92. má za to, že EIB dále pokračuje v interní diskusi na téma nového přístupu k rozmanitosti, rovnosti, inkluzi a sounáležitosti, který nahradí strategii platnou pro období let 2018–2021, a vybízí EIB, aby jej bezodkladně přijala; připomíná svou výzvu, aby EIB zajistila řádné zeměpisné zastoupení, a to i na úrovni středních a vysokých řídicích funkcí, a vyzývá EIB, aby každoročně zveřejňovala rozčlenění pozic středních a vyšších vedoucích pracovníků podle pohlaví a státní příslušnosti;

93. opakuje, že je zapotřebí větší transparentnosti při realizaci projektů prostřednictvím finančních zprostředkovatelů; připomíná význam transparentnosti, i pokud jde o vnitřní rozhodovací postupy a dopad projektů na životní prostředí a lidská práva, a to v průběhu jejich celého provádění;

94. bere na vědomí šetření, které evropský veřejný ochránce práv zahájil v březnu 2023 a které se týká transparentnosti, včasného zveřejňování informací a účasti veřejnosti na rozhodování EIB v oblasti životního prostředí a v sociální oblasti; připomíná, že evropský veřejný ochránce práv vydal v dubnu 2022 jasná doporučení, aby EIB přijala ambicióznější politiku zveřejňování informací, která ale dosud nebyla přijata;

95. vítá strategii skupiny EIB pro rovnost žen a mužů a posílení hospodářského postavení žen a její plán genderových opatření; bere na vědomí, že rovnost žen a mužů a zejména posílení hospodářského postavení žen je součástí obchodního modelu EIB; vyzývá EIB, aby dále začleňovala hledisko rovnosti žen a mužů do všech svých operací s cílem prosazovat rovnost žen a mužů a inkluzivní rozvoj;

Kroky v návaznosti na doporučení Parlamentu

96. vyzývá EIB, aby i nadále podávala zprávy o aktuálním vývoji a stavu plnění předchozích doporučení, která Parlament uvedl ve svých každoročních usneseních, zejména pokud jde o:

- a) dopady (hospodářské, environmentální a sociální) její investiční strategie a výsledky, jichž bylo dosaženo s cílem přispět k vyváženému a stabilnímu rozvoji vnitřního trhu v zájmu Unie;
- b) opatření přijatá za účelem posílení boje proti pochybením, střetům zájmů, vyhýbání se daňovým povinnostem, podvodům a korupci;
- c) nová opatření k posílení transparentnosti a náležité péče v oblasti lidských práv;
- d) opatření na posílení podpory malých a středních podniků a způsobilých hospodářských subjektů při provádění politik EU;
- e) opatření v návaznosti na výzvy a žádosti přijaté prostřednictvím tohoto usnesení;

○
○ ○

97. pověřuje svou předsedkyni, aby toto usnesení předala Radě a Komisi, a žádá Radu a správní radu EIB, aby uspořádaly rozpravu o výše uvedených postojích Parlamentu.